

Juvan kunnan lausunto Väyläviraston luonnokseen valtion väyläviraston investointiohjelmaksi vuosille 2022-2029

Väylävirasto pyytää lausuntoja luonnoksesta valtion väyläverkon investointiohjelmaksi vuosille 2022-2029. Väylävirasto pyytää jatkotyön pohjaksi lausuntoja erityisesti seuraavista asioista:

1. Onko investointiohjelmassa kuvattu ymmärrettävästi sen valmisteluperiaatteet?

Pääsääntöisesti kyllä.

2. Investointiohjelman laatimista ovat ohjanneet Liikenne 12 –suunnitelman lähtökohdat, tavoitteet, strategiset linjaukset ja toimenpiteet. Onko mielestänne investointiohjelmassa kokonaisuutena onnistuttu vastaamaan sille asetettuihin tavoitteisiin? Ovatko investointiohjelman perustelut vaikutusten kautta tasapuoliset ja selkeät?

Liikenne 12 -suunnitelman tavoitteet ja strategiset linjaukset mahdollistavat hyvin erilaiset hankkeet ja investointiohjelmakokonaisuudet. Tämä kuvastuu myös hankelistauksessa, jossa on niin pieniä kuin isojakin hankkeita. Luonnoksesta ei käy ilmi, onko hankkeiden valinnassa painotettu joitakin tiettyjä tavoitteita tai strategisia linjauksia vai ovatko kaikki tavoitteet ja linjaukset samanarvoisia.

Investointiohjelmassa käsitellään laajasti infraratkaisujen vaikutuksia kasvukeskuksille ja niiden työssäkäyntialueille. Sen sijaan kasvukeskuksien ulkopuolisten alueiden aluekehitykseen ja saavutettavuuden parantamiseen on kiinnitetty vähän huomiota. Saavutettavuudella on merkittävä vaikutus mm. aluetalouteen, mitä ei juurikaan huomioida ohjelmassa. Lisäksi kokonaiskuva hankkeiden vaikutuksesta liikennejärjestelmään puuttuu.

Vapaa-ajan asuminen ja matkailu aiheuttavat muutoksia liikkumisen tavoissa ja uudenlaisia tarpeita, joita ei ole ohjelmassa huomioitu riittävästi. Etenkin Etelä-Savossa, joka on maamme suosituinta vapaa-ajanasumisen aluetta, on kausiväestölle merkittävä vaikutus myös liikennemääriin.

3. Onko mielestänne ohjelmaa mahdollista muuttaa Liikenne 12 –suunnitelman talousraamin puitteissa siten, että valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman tavoitteet toteutuisivat paremmin ja kokonaisvaikutusten arvioinnin mukaan tulos olisi parempi? Miten muuttaisitte ohjelmaa ja miten perustelette paremmat vaikutukset?

Liikennejärjestelmä on kokonaisuus. Kuitenkin ohjelma on laadittu kullekin väylämuodolle omanaan talousraami mukaan lukien. Itäisen Suomen liikennejärjestelmän ja -infran tämänhetkinen tilanne ei vastaa nykytarpeisiin. Infran jälkeenjääneisyyden vuoksi on korjausvelkaa erittäin paljon, mitä ei oteta huomioon. Esitetyillä, Itä-Suomen kannalta täysin riittämättömällä, hankkeilla ei kyetä edes turvaamaan väylien nykyistä tasoa saati kehittämään sitä. Lentoliikenne on keskeinen osa liikenneverkkoa, myös Finnavian ulkopuolisten kenttien rahoitus oltava osa kokonaisuutta.

4. Miten kehittäisitte investointiohjelman laatimisen prosessia, sen päivittämistä ja seurantaa? Saako Väylävirasto riittävästi ja oikea-aikaisesti tietoa väyläverkon kunnossapito- ja kehittämistarpeista mm. alueellisen liikennejärjestelmätyön, väylien suunnittelun ja asiakkuusyhteistyön avulla?

Investointiohjelman päivittämisessä on keskeistä tiivis yhteistyö paikallisten ja alueellisten sidosryhmien kanssa. Erityisesti elinkeinoelämän logistiset tarpeet on huomioitava kattavammin Itä-Suomen osalta. Teollisuuden kasvua ja investointeja tukevat liikennehankkeet on kattavammin huomioitava.

5. Miten muuten haluatte kommentoida investointiohjelmaa?

Juvan kunta esittää, että itäisen Suomen valtavyylä, valtatie 5, huomioidaan suunnitelmassa. Ohjelmassa on esitetty ainoastaan Savilahden sillan peruskorjaus Mikkelin kodalla pääväylien kriittisten siltojen kohdassa, mikä on täysin riittämätöntä.

Itäisen Suomen maakuntien yhteinen linjaus valtavyylän kiireellisimmistä korjaustarpeista Leppävirta-Kuopio, on lisättävä listaan. Lisäksi on otettava investointiohjelmaan valtatie 5:n muut tunnistetut kriittiset kohdat: Hietanen-Pitkäjärvi, Siilinjärvi-Pöljä, Nerkoon kohta sekä Lusi-Koirakivi.

Investointiohjelma ei huomioi lainkaan Parikkalan rajanylityspaikan avaamista kansainväliselle henkilöliikenteelle ja sen mahdollistamia liikennevirtoja sekä näiden liikennevirtojen vaikutusta. Valtatie 14 Juva-Savolinnassa laadittiin kehittämissuunnitelma 2020, joka loi hyvät pohjat valtatiekehittämiseksi. Erittäin tärkeää infran kehittäminen on elinkeinoelämälle, joka on valmis investoimaan alueelle, mutta odottaa investointiensa edellyttämiä infraratkaisuja.

Juvan kunta on Itäisen Suomen maakuntaliittojen antaman lausunnon kanssa samaa mieltä ja pitää tärkeänä, että EU:n ulkorajan ylittävät ratahankkeet ja Karjalan radan parantamishanke Luumäen ja Joutsenon välillä on sisällytetty investointiohjelmaan. Erityisesti Luumäki-Joutseno -kaksoisraide (1B), Imatra-Imatrankoski-raja -ratahanke (1A) ja Luumäki-Vainikkala -ratahanke (1B) sekä Lauritsalan liikennepaikka -hanke (1B) parantavat sekä henkilö- että tavaraliikenteen olosuhteita ja ovat erittäin tarpeellisia itäisen Suomen ja koko Suomen liikennejärjestelmän sekä elinkeinoelämän kehittämisen kannalta. Kouvola-Kuopio osuuden matka-aikojen lyhentäminen on saavutettavuuden kannalta olennainen. Pieksämäen ratapihan muutostyöt etenkin esteettömyyden parantamiseksi on lisättävä ratahankkeiden listalle.